

Cum
continuă
poveștea

Ioana Pârvulescu predă literatură română modernă la Facultatea de Litere din București. A fost timp de 18 ani redactor la *România literară*, unde a scris săptămânal. La Editura Humanitas a inițiat și coordonat colecția „Cartea de pe noptieră”. În 2013 a obținut Premiul Uniunii Europene pentru literatură.

Scrieri: *Lenevind într-un ochi* (1990), *Alfabetul doamnelor* (1999), *Prejudecăți literare* (1999), *Întoarcere în Bucureștiul interbelic* (2003, ediția a doua, 2007), *În intimitatea secolului 19* (2005, ediția a doua, 2013), *În Țara Miticilor* (2007, ediția a doua, adăugită, 2008), *Întoarcere în secolul 21* (2009), *Viața începe vineri* (2009), *Cartea întrebărilor* (2010), *Lumea ca ziar. A patra putere: Caragiale* (2011), *Viitorul începe luni* (2012). Romanul *Viața începe vineri* a apărut în 2011 în limba suedeză și este în curs de traducere în alte cinci limbi europene.

Traduceri: Angelus Silesius, *Călătorul heruwimic / Cherubinischer Wandersmann* (ediție bilingvă, 1999 și 2007), Maurice Nadeau, *Să fie binecuvântați* (2002), Laurent Seksik, *Consultația* (2007), Rainer Maria Rilke, *Îngerul păzitor* (2007), R. Gosciny, A. Uderzo, *Asterix, viteazul gal* (2014), *Cosorul de aur* (2014), *Asterix și goșii* (2014), Milan Kundera, *Sărbătoarea neînsemnătății* (2014).

Antologii: *De ce te iubesc. Paradoxurile iubirii în poezia lumii* (2006), *Intelctuali la cratiță. Amintiri culinare și 50 de rețete* (2012).

Joana
Pârvulescu

Cum
continuă
povestea
poeme

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Mihail Coșulețu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Artprint

© HUMANITAS, 2014

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Pârvulescu, Ioana
Cum continuă povestea: Poeme / Ioana Pârvulescu – București:
Humanitas, 2014
ISBN 978-973-50-4653-8
821.135.1-1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Câteva lămuriri în proză

Computerul meu purta de mult timp pe ecran un dosăraș pe care scria *Poeme noi*. Era plasat în colțul de sus, din dreapta, într-un loc nebăgat în seamă, iar micile lui aripi galbene încremeniseră pe un cer cenușiu, deasupra acoperișurilor Brașovului, din fotografia aleasă ca fundal. Dacă deschideai fișierul din colț – dar eu n-o făceam niciodată –, găseai în el numai trei poeme.

Relațiile mele cu poezia sunt complicate. Am compus primele versuri în gând, la opt ani: o lungă baladă, culmea, de dragoste, pe modelul basmelor. Între opt și doisprezece ani a fost fără îndoială cea mai fericită perioadă poetică din viața mea, în care scoteam din mine nenumărate poezii, dacă le pot numi așa, toate cu rimă. Le-am copiat într-un caiet gros, de 500 de file, învelit în copertă de vinilin negru, primit în dar de la tatăl meu, cu o frumoasă dedicație. Îmi dau seama abia acum că mi s-a adresat cumva peste timp, când el bănuia poate că timpul i se terminase: „...iar dacă vor avea har, să le și publice“. Nu știam, desigur, ce înseamnă har și nici nu mă sinchiseam de el, la zece ani. Coperta de vinilin crea un buzunar interior, în care țineam ciorne scrise

ca-n transă, uneori noaptea, fără să aprind lumina, și pe care abia le mai descifram a doua zi. A urmat liceul, în care am compus de toate (nimic bun, în afara unei glose) și studenția, când am trecut cu totul și fără explicații la proză. Am revenit la poezie în perioada navetei la țară, șapte ani în care, stând în picioare câte două ore pe zi într-un autobuz aglomerat, mizer, cu promoroacă în interior iarna, cu tablă încinsă vara, și unde aerul mirosea a țuică, îmi umpleam uneori timpul cu poeme. S-au pierdut, spre norocul meu, probabil.

Am debutat, ca mai toată lumea, cel puțin lumea din generația mea, cu poezie: *Lenevind într-un ochi*, un volum scris în cu totul alt registru decât cel de azi, tandru, metaforic și pufos. Totul era gândit ca o călătorie în ochii *lui*. Ca orice om îndrăgostit, trăiam în metaforă și devenisem grefiera metaforelor din trupul și mintea și lumea mea. Nu făceam nici un efort, transcriam, și uneori mă transcriam. După ce a stat ani de zile prin edituri, pentru că pe vremea aceea nu puteai debuta cu una, cu două – cel puțin eu n-am putut –, volumul meu s-a publicat în 1990, anul cel mai agitat al României recente, când, în afară de nefericita lui autoare, nu-i mai stătea nimănui gândul la el. L-am împărțit prietenilor, cu o bucurie demnă de o carte mai bună, și nu mi-a fost greu să observ că n-a făcut deloc gaură-n cer.

Cu asta mi-am luat rămas-bun pentru totdeauna, cum am crezut, de la poezia proprie. Mi-am potolit nevoia de

poem în traduceri (Angelus Silesius, Rilke, ocazionale și contemporani, ca Jan Koneffke), precum și în alcătuirea antologiei *De ce te iubesc*, una dintre cărțile pe care, conform titlului, le iubesc foarte mult. În sens mai cuprinzător, căutând să aflu cu ce rimează lumea sau măcar să găsesc rimele lumii, doar din când în când foarte limpezi, am trăit mereu în poezie.

Pățisem ca naratorul din *Micul prinț*, care, descurajat în cariera lui de pictor după ce a desenat un elefant în burta unui șarpe, s-a făcut aviator. De altminteri aș scoate de acolo o bună definiție a poeziei în genere: o pălărie (în unele cazuri o aureolă) învelită într-o piele de animal viu, care pentru poet și numai pentru el este un lucru mult mai primejdios. Așadar, descurajată poetic în anul politic 1990, m-am făcut prozator (deși recunosc că m-a tentat și cariera de aviator).

Dar iată că sunt lucruri pe care pur și simplu nu le-aș putea spune altfel decât în poezie. Așa că dosărașul galben din cerul ecranului a ajuns în scurt timp – mi-e rușine să spun cât de scurt – de la trei poeme la patruzeci și nouă reținute, celelalte eșuând în *Recycle Bin*, coșul electronic plasat atât de fericit în imediata apropiere, pe aceeași coloană.

Pe vremuri, poeții scriau câte o carte într-o singură săptămână, ca trimitere și reverență adusă primei creații. Cum trăim în alt timp, degradat, am întărit ideea cu de șapte ori câte șapte zile. Fiecare săptămână cât o viață, cu de toate în

ea. Nu sunt poezii scrise „sub dictare“ într-o perioadă de subită inspirație, nu sunt transcrieri de metafore, ci e mai degrabă un jurnal pe care l-am acumulat interior de-a lungul anilor și căruia acum i-a venit sorocul: încercări primejdioase de a înțelege și prinde în vers lumea, cu mine cu tot în ea, pentru că poezia are acces la lucruri imposibil de exprimat în orice alte vorbe „pe-nțeles“. Rimele mele apar doar uneori și nu neapărat la sfârșit de vers, adică se arată la fel de arbitrar ca potrivirile în existența de zi cu zi. Dosarul galben din cerul cenușiu a primit și un nume: *Cum continuă povestea*. E un semn de întrebare în titlu, care mă neliniștește încă. Se află aici o bună parte din viețile și din morțile mele.

Ca să scriu *Cum continuă povestea* m-am întrerupt din romanul *Inocenții*. N-am avut de ales. Pentru mine, scrisul seamănă cu toate celelalte, n-ai de ales. Vine și ți se așază singur la masă. Cred însă că de data aceasta e chiar ultima carte de poezie din viața mea. De fapt singura. Și mai cred că în poezie se pot spune în cuvinte inocente lucruri mult mai dure decât în proză.

Nu e nici acum, pentru poeți, un an mai bun decât 1990. Nu are însă importanță: am ajuns să înțeleg că în România nu-i niciodată momentul pentru poezie. Mă simt ca-n autobuzul de navetă, când trebuia să mă salvez cumva. Poate că

sunt sau suntem cu toții în autobuzul de navetă și căutăm, fiecare, un mod de a supraviețui.

Purtăm în noi mai multe vieți. Problema e pe care o actualizăm. Purtăm în noi mai multe cărți. Problema e pe care o actualizăm. Am ales-o, de data aceasta, pe cea de poezie.

23 septembrie 2014

*Jurnalul
primei săptămâni*

Nu te-ntreabă dacă vrei.
Dacă ești de-aceeași părere.
Dacă îți poți permite.
Dacă nu cumva veți fi trei.
Dacă tocmai asta ți-ai dorit
sau ai fi preferat o zi
de odihnă
o călătorie sau să te pierzi în adâncul nopții
cu stele căzătoare.
Dacă nu te-ncurcă rău.
Nu-ntreabă. Nu bate la ușă.
Deschide. E deschis.
Nu-s zăvoare în cale.
Oricât de încet ar deschide ușa
te ia prin surprindere: cine...
Cine ești vrei să-ntrebi
dar n-apuci s-o zici.
E aici! E aici.

(Eros)

Nu te-ntreabă dacă vrei.
Dacă ești de acord.
Dacă îți poți permite.
Dacă ești îmbrăcat convenabil.
Dacă tocmai asta ți-ai dorit
și erai obosit
sau dacă ai fi preferat
să termini cartea pe care o citeai
încă o zi
banală
sau să mai râzi o dată cu prietenii.
E nimic pân-apare.
Nu-ntreabă. Nu bate la ușă.
Deschide. E deschis.
Nu-s zăvoare în cale.
Oricât de ușor ar deschide ușa
e greu e devreme e jale.
A venit chiar aici.
Cum o fi te întrebi
dar n-apuci să zici.
E aici. E aici.

(Thanatos)

Nu te-ntreabă dacă vrei.
Dacă poți. Dacă ți-e bine.
Sau dacă ai fi dorit
pentru tine altă variantă
mai puțin bizară.
N-ai cum să rămâi dincolo
pe dinafară
e loc în joc
și pentru tine.
Intri fără să bați la ușă.
Nu-ntreabă.
Dacă știai mai bine alt rol
care ți-ar veni mănușă
dacă ai fi dorit alt loc
în alt timp
sau numai altă recuzită
în timp ce așa
cum te-au pus pe afiș
ești novice prost de-a dreptul ridicol.
Nu-ți stă-n cale și n-ajută.
Te obligă. Te uită.
Nici gând
să-ți spună
ce ești și de ce

și până când
și n-ai ce să zici.
Ești aici. Ești aici.

(Genesis)

Câteva lămuriri în proză 5

Jurnalul primei săptămâni

Eros 13

Thanatos 14

Genesis 15

Îmi fac iluzia că mă urăște 17

Divinas palabras 18

Humanas palabras 19

Drumul cu plopi 20

Jurnalul celei de-a doua săptămâni

O problemă 23

Din altă lume 24

Noi invocații retorice 25

De la bătrânețe pân' la tinerețe 26

Greșeală corectată 27

Mai rău decât lucrurile 28

Eterna reîntoarcere 29

Jurnalul celei de-a treia săptămâni

- Super(wo)man 32
- Puțină apă rece 33
- Die Gedanken sind nicht frei 34
- Singurătatea păianjenilor 35
- Suflet de sertar 36
- Invocație cu semn schimbat 37
- Opțiuni esențiale 38

Jurnalul celei de-a patra săptămâni

- El, El și Ea 41
- La umbra urmei 42
- Fără grai 43
- În Țara oglinzii 44
- Fără explicații 45
- În interior se aude zăngănit 46
- Și alții 47

Jurnalul celei de-a cincea săptămâni

- Elogiu umbrei 51
- Dialog cu el 52
- Dialog cu El 53
- Instrumentistul 54

Muncile omului	55
Cu umbra pe umbră călcând	56
Câtă alergătură	57

Jurnalul celei de-a șasea săptămâni

Plăceri	61
Mici treburi casnice	62
La rând la tine	63
Dialog cu lumea	64
Spânul	65
Lume mai tristă	66
Ca o adiere	67

Jurnalul celei de-a șaptea săptămâni

Coproducție	71
Trup și suflet	72
Înainte să adormi	73
Inima lui Dumnezeu	74
Eros ca Thanatos	75
Thanatos ca Thanatos	76
Genesis ca Eros și Thanatos	78